

SWEENEY TODD

ŠŇŮRA PEREL

ĎÁBELSKÝ HOLIČ Z LONDÝNA

SWEENEY TODD

ŠŇŮRA PEREL

2011

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu THE STRING OF PEARLS: THE ORIGINAL TALE OF SWEENEY TODD, vydaného nakladatelstvím Wordsworth Classics, Hertfordshire 2005, přeložila Dagmar Kalová
Odpovědná redaktorka: Hana Kneblová
Korektura: Lukáš Foldyna
Technický redaktor: Martin Pěch
Sazba a obálka: ≡ Dušan Žárský
Vydání druhé, v elektronické podobě první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1, v březnu 2011

ISBN 978-80-7303-625-6

Předmluva k vydání z roku 1850

Jelikož příběh nazvaný *Šňůra perel* vzbudil v literárním světě neslýchaný zájem, sluší se, aby autor poodhalil čtenářům roušku tajemství jeho vzniku.

Na četné dotazy, zda Sweeney Todd skutečně existoval, můžeme bez váhání odpovědět, že takový člověk vskutku žil a že doklady o jeho hrůzných činech se dosud nalézají v policejních záznamech. Ovšem dům na Fleet Street, v němž k oněm zločinům docházelo, padl za oběť ničivému požáru – stejně jako půltuctu dalších budov na téže straně ulice. Tajná chodba, spojující podzemí kostela svatého Dunstana a sklepení Toddova domu na Fleet Street, však dosud existuje, třebaže je následkem pozdějších stavebních úprav kostela částečně zúžena.

Autor si dovoluje vyjádřit svým čtenářům nejupřímnější a nejhlubší díky za přízeň, kterou jeho dílu věnovali, a rád by své zastánce ujistil, že ocenění, jehož se v tak hojné míře dostalo jeho namáhavé práci, ho ponouká k dalšímu horečnému úsilí.

Londýn, 1850

Neznámý zákazník v holičství Sweeneyho Todda

Dlouho předtím než si ulice Fleet Street vydobyla své současné důležitosti, v dobách, kdy býval Jiří III. ještě mlád a kdy se zvony na kostele svatého Dunstana skvěly v plné slávě, zpomalující tak kroky poslíčků a budíce zvědavost venkovanů, krčilo se v blízkosti tohoto svatého místa malé holičství pana Sweeneyho Todda. Jak pan Sweeney k tomuto neobyčejnému křestnímu jménu přišel, nemáme povědomost. Tak se však jmenoval a mohl se o tom přesvědčit každý, kdo pozdvihl zrak k velkému žlutému nápisu nad výkladní skříní.

Tehdy se holiči na Fleet Street nevyhřívali na společenském výsluní a nedoufali, že by se kdy jejich řemeslo mohlo považovat za umění. (To by je spíš napadlo vzít útokem samotný Tower.) Přitom se jejich břitva jistě nezařízla do tváře tělnatých útlocitných mrzoutů tak často, jak se to děje nyní! Něco se však nezměnilo – mužům stále rostou vousy, tehdy jako dnes. V oněch dávných dobách se za výlohou holičství Sweeneyho Todda ani za žádnou jinou nevyjímaly voskově bledé figuríny unylých mladých dam s hlavou nachýlenou k levému rameni, což umožnilo vyniknout záplavě zlatavých kadeří na bělostné šíji. Tváře velkých dobyvatelů a státníků nebyly zohyzďovány nánosem růže a pudru, jak jsme tomu svědky dnes, a místo obočí jim netrčely jen jakési štětiny.

Sweeney Todd byl holič ze staré školy. Nebažil po slávě a nevyužíval okolností ku svému prospěchu. Života u dvora Jindřicha VIII. by si považoval asi tolik, jako kdyby přebýval v nejnuznější chatrči, a představa, že by někdo zbůhdarma utratil šestipenci jen proto, aby se nechal oholit tam či onde, se zcela vymykala jeho chápání.

Nad dveřmi jeho podniku čněla do ulice tyč s bílými a červenými pruhy a na skle výlohy se vyjímalo následující dvojverší:

*Za jedinou penny
hladké oholení*

Neuvádíme zde tyto poněkud neumělé veršíky – pravděpodobně výtvar některého mladíka z právnické koleje – jako ukázkou dobové poezie, nýbrž proto, že znamenaly přesně to, co jejich objednavatel zamýšlel.

Sweeney Todd byl muž vytáhlé, nevzhledné postavy, kde všechno bylo trochu jinde, než má být, jehož ústa, ruce i chodidla narostly do neúměrné velikosti. Holič z Fleet Street se prostě stal obětí hravé přírody. Nejvíce však s ohledem na jeho zaměstnání udivovala pokrývka hlavy, s níž jen těžko najdeme srovnání. Můžeme ji snad připodobnit hustému živému plotu prorostlému trnovými keři. Při pohledu na jeho hlavu se otrásly hrůzou i ty nejotrlejší povahy. V neproniknutelné zmeti tvrdých vlasů nosil zapíchnuté hřebeny – a podle některých svědectví také nůžky a když vystrčil hlavu ze dveří, aby zjistil, jaké je zrovna počasí, v nezvyklém účesu připomínal indiánského náčelníka.

Sweeney Todd se také vyznačoval nelibozvučným, uši drásajícím smíchem. Propukal v něj většinou tehdy, když ostatní žádnou příčinu k veselí neshledávali. Není třeba dodávat, že mnohým tak přivodil téměř smrtelný šok. Stávalo se, že odložil břitvu, vyrazil ze sebe krátký skřek a dál se věnoval zákazníkovi. Zřejmě si v tu chvíli vzpomněl na nějaký žert. Holičův skřehotavý smích přicházel náhle a zněl zrudně. Zákazníci se

zděšeně rozhlíželi po podlaze a po stropě a snažili se zjistit, kde se ten nelidský řev vzal. Nevěřili, že by takový zvuk mohl vyjít ze rtů smrtelníka.

Má-li si čtenář učinit skutečně ucelenou představu o podobě Sweeneyho Todda, dlužno ještě říct, že holič z Fleet Street šilhal. Někteří v něm viděli bezstarostného a neškodného hlupáka s podivínskými rysy, jiní jen kroutili hlavou, protože na holičovu adresu nedokázali povědět nic určitého – leda to, že Sweeney Todd si nezřídka počíná potouchle. Uvážíme-li, jak těžký zločin potouchlost je, nepřekvapí nás, že holič se v okolí přílišné oblibě netěšil. Sousedé ho však bezesporu považovali za člověka zámožného a s prosperující živností.

Do holičství si totiž často našli cestu studenti práv z nedalekého Templu a Sweeney Todd měl od rána do večera plné ruce práce a obchod mu jen vzkvétal.

Jedna věc ovšem vrtala lidem z okolí hlavou. Sweeney Todd si pronajímal velký dům, z něhož však pro svou živnost potřeboval pouze dvě místnosti. Hořejší část byla zcela prázdná a holič nechtěl o jejím případném využití ani slyšet.

A nyní už čtenáře zavedeme na Fleet Street léta Páně 1785.

Připozdívá se, mrholí a ulice jsou téměř pusté. Sweeney Todd sedí ve svém holičství a přísně hledí do tváře hochovi třesoucímu se strachem.

„Pamatuj si,“ šklebil se Todd, „pamatuj si, že od nynějška jsi můj učeň a že máš nárok na stravu, čisté prádlo a ubytování. Jíst ani spát tady nebudeš, prát ti bude tvá matka, paní Raggová. Pracuje v Templu jako prادلena a beztoho nemá ani vindru. Přes den můžeš být zde. Jsi s mou nabídkou spokojený?“

„Ano, pane,“ pípl chlapec.

„U mě se naučíš prvotřídnímu řemeslu – stejně dobrému, jako jsou práva. Matka tě prý chtěla dát na právníka, jenže na to nemáš dost dobrou hlavu, ha ha. A teď si vryj do paměti, co ti povím.“

„Ano, pane.“

„Jestli někde čekneš, co se tady děje, nebo snad budeš vyvozovat nějaké závěry z toho, co tady uvidíš nebo uslyšíš, nebo z toho, co se ti bude zdát, že tady vidíš nebo slyšíš, podříznu tě jako husu. Rozuměls mi?“

„Ano, pane. Nic neprozradím. Jinak se ze mě stanou masové taštičky.“

Sweeney Todd se pomalu zvedl, rozevřel mohutná ústa a mlčky si hocha prohlížel, jako by mu naservírovali lákavou krmi a on se nedokázal rozmyslet, z kterého konce se do ní má pustit.

„Dobrá,“ protáhl nakonec. „Takhle se mi to líbí, takhle se mi to moc líbí. A nezapomeň – z této místnosti nevytáhneš bez mého svolení paty.“

„Ano, pane.“

„A jestli ti dá zákazník nějakou drobnou minci, tak si ji nech. Brzy z tebe bude boháč. Ale pro jistotu si ty penízky zatím budeš ukládat u mne. Dobře se ti o ně postarám. Až je budeš chtít, rád ti je vydám. A teď se utíkej podívat, kolik ukazují hodiny na věži u svatého Dunstana.“

U kostela stáli v hloučku zvědavci a upínali zraky k pohyblivým figurkám, chystajícím se pobavit vděčné diváky. Bylo tři čtvrtě na sedm. Jeden z přihlížejících však projevoval o poznání větší zájem než jeho druhové. „Teď to začne,“ těšil se. „Jen pohleďte na toho chlapíka, jak se napřahuje, aby řádně rozhoupal zvon!“

Představení skončilo a lidé se pomalu rozcházeli. Mnozí toto místo znali již léta. Rozradostnělý cizinec však stál dál jako přikovaný. U nohou se mu choulil pes nezvykle inteligentního vzezření. Moudrým očkem střelil po pánovi, a když postřehl jeho zaujetí, napodobil ho a upnul zrak k věži.

„Co tomu říkáš, Hectore?“ oslovil psa neznámý.

Zvíře krátce zavylo a pán pokračoval: „Vidíš to holičství? Co kdybych tam zavítal? Čeká mě návštěva u dam, velmi smutná návštěva, protože jim musím vyjevit, že ubohý Mark Ingestrie

není mezi živými. A bůh ví, co si počne chudinka Johanna – díky Markovu popisu ji jistě poznám. Naplňuje mě žalem, vzpomenu-li si, jak o ní vyprávěl za dlouhých nocí, když jsme drželi hlídku. Bylo tehdy takové bezvětrí, že se mu na hlavě nepohnul jediný vlasek. Jako by stála přímo přede mnou, když hovořil o jejích jiskrných očích, našpulených rtících a dolíčkích, které jí pohrávají kolem úst. Nu, darmo naříkat. Můj drahý přítel mne opustil. A slaná voda oceánu teď omývá nejstatečnější srdce, jaké kdy tlouklo. Jeho milá Johanna nyní alespoň získá šňůru perel. Nemůže-li se stát Markovou ženou, nechť je tedy bohatá a těší se na jejich setkání tam, kde je žádná bouře nikdy nerozloučí. Teď se půjdu nechat oholit.“

Neznámý přešel ulici, vstoupil do nízkých dveří holičství a stanul tváří v tvář nepříjemně vyhlížejícímu patronovi.

Pes výhružně zavrčel a podezíravě nasál vzduch.

„Copak se děje, Hectore?“ znejistěl cizinec.

„Psi mi nahánějí nevyslovitelnou hrůzu, vážený pane,“ ozval se Sweeney Todd. „Mohlo by to zvíře na vás laskavě počkat venku? Jen se podívejte, vždyť se na mě chce vrhnout!“

„Hector se nikdy na nikoho nevrhl bez příčiny,“ odvětil zákazník. „Asi se mu nějak nepozdáváte. Upřímně řečeno, vůbec se mu nedivím. Pár podivných chlápků jsem už v životě viděl, ale vám se žádný nevyrovná. Ta vaše hlava... Co se to tady ozvalo za dábelské vřeštění?“

„To jsem byl já,“ odtušil Sweeney Todd. „Smál jsem se.“

„Smál?!“ vykřikl užasle zákazník. „Tohle nazýváte smíchem? Řekl bych spíš, že trpíte nějakou zlou nemocí. Ten, od koho jste se nakazil, už jistě nežije, tipoval bych. Pokud se jinak smát neumíte, musím vás požádat, abyste se v mé přítomnosti nesmál.“

„Držte si toho psa!“ vrískal holič. „Přece tady nebude jen tak pobíhat.“

„Hectore!“ vykřikl zákazník. „Počkej venku!“

Pes neochotně poslechl, vyšel na ulici a sedl si vedle otevřených dveří. Sweeney Todd se vymluvil na průvan a chvatně

je zavřel. „Tobiasí,“ otočil se pak na učně krčícího se v rohu, „zaběhni mi do krámku pana Petersona pro pytlík sušenek... Tak, pane, předpokládám, že si přejete oholit. A dobře jste udělal, že jste si vyhlédl můj podnik. V celém Londýně vás žádný holič neobslouží lépe než já.“

„Musím vás upozornit, že pokud se ještě jednou zasmějete, vstanu a odejdu,“ varoval holiče zákazník.

„Ale jistě,“ pronesl Sweeney Todd a začal míchat pěnu. „Smím vědět, kdo račte být? A kam máte namířeno?“

„To se mi snad zdá,“ rozhorlil se zákazník. „Proč mi strkáte štetku do úst? Hlavně se prosím nesmějte... Vidím, že rád kladete otázky, tak byste mi také mohl na jednu odpovědět.“

„Samozřejmě. Co by vás zajímalo?“

„Neznáte náhodou nějakého pana Oakleyho? Živí se výrobou brýlí a bydlí kdesi v Londýně.“

„Ach ano, samozřejmě. John Oakley... Žije na Fore Street a má dceru Johannu. Přezdíval jí *Květinka z Fore Street*.“

„Chudinka... Čemu se zase smějete?“

„Jak jste pronesl to *chudinka*... A teď prosím trochu otočte hlavu. Tak. Byl jste na moři, pane?“

„Ano. Zrovna jsem se vrátil z Indie.“

„Zajímavé! Kde jsem jenom nechal obtahovací řemen? Ach ta hlava... už mi nějak neslouží... Přece tady musí někde být... Á, už si vzpomínám! Odložil jsem ho ve vedlejším pokoji... Chvilku strpení, prosím. Hned jsem zpátky. Zatím si můžete prolistovat noviny...“ S těmito slovy holič odchvátal do přilehlé místnosti a pečlivě za sebou zavřel dveře. Ozvalo se jakési zaskřípění a následovala dunivá rána. Když se Todd vrátil, založil si ruce na prsou a pohlédl na *prázdné křeslo, kde ještě před chvílí seděl zákazník s namydlenou bradou*. Teď byl ten tam a zbyl po něm jen klobouk. Holič se čiperně natáhl a uložil ho do skříně v rohu.

„Co to bylo?“ mumlal. „Co to bylo? Jako bych zaslechl nějaký hluk.“

Vtom se zvolna rozevřely dveře a v nich stanul Tobias.

„Promiňte, pane,“ hlesl. „Před hřbitovem u svatého Pavla jsem si vzpomněl, že jsem si od vás nevyžádal peníze. Celou cestu jsem běžel...“

Holič vztekle popadl učně za loket, odvedl ho do rohu místnosti a upřel na něj zlověstný pohled. Hoch se třásl po celém těle.

„Mluv!“ zařval Todd. „Mluv! A neopovažuj se lhát! Jinak nastala tvá poslední hodinka! Jak dlouho jsi mě špehoval?“

„Špehoval, pane?“

„Ano, špehoval. A neopakuj po mně! Nejlepší uděláš, když mi hned odpovíš!“

„Já jsem vás nešpehoval, pane.“

Todd se dlouze nadechl a potom ze sebe vypravil rádoby ledabylým, avšak podivně skřehotavým hlasem: „Nu dobrá, dobrá. A i kdybys špehoval, tak co? Vždyť na tom nesejde. Ptal jsem se jen tak... pro zábavu. Je to přece ohromná zábava, ne? Proč se nesměješ?“

„Já vám nerozumím, pane,“ pravil chlapec zaraženě. „Nevím, o jaké zábavě mluvíte. Prostě jsem se vrátil, protože jsem neměl peníze na sušenky.“

„No..., nechme to být,“ rozhodl holič a obrátil se ke dveřím. „Slyšíš to škrábání?“

Tobias otevřel a pohled mu padl na psa. Zvíře vběhlo do místnosti, bystře se rozhlédlo a zavylo tak, že Toddovi přeběhl mráz po zádech.

„Ten psík přece patří tomu gentlemanovi,“ vykřikl Tobias, „který se podívoval hodinám u svatého Dunstana a potom se k vám zašel oholit. Proč tady ještě čeká? Jeho pán je dávno pryč. To je ale legrace...“

„Legrace? Tak proč se nesměješ?“ utrl se Todd na chlapce. „Vyžeň ho! Nesnáším psy a nestrpím, aby se mi proháněli po holičství... Vyžeň ho!“

„Ano, pane, hned. Bojím se ale, že s ním nic nepořídím. Podívejte se, jak je rozdováděný... a jak doráží na tu skříň...“

„Vyžeň ho!“ vykřikl Todd a pokusil se vetřelce zastavit vlastním tělem. Zvíře už na víc nečekalo. Zakouslo se holičovi do nohy, ten zaúpěl a od svého původního záměru upustil. Dveře skříně se rozletěly, pes popadl klobouk a triumfálně opustil holičství.

„Ta bestie!“ ulevil si Todd. „Konečně je venku... Říkal jsi, že jsi zahlédl jeho majitele? U svatého Dunstana?“

„Ano, pane. U svatého Dunstana. Právě odbíjelo tři čtvrtě na sedm. Zaslechl jsem, jak vykládá, že Mark Ingestríe už není mezi živými a že Johanna získá šňůru perel. Pak jsem se vrátil sem a hned nato, jak si možná vzpomínáte, přišel on. Připadalo mi divné, že toho psa nechal nakonec venku, protože...“

„Protože?!“ zaburácel Todd.

„Protože lidé obvykle berou své psy všude s sebou, a jestli ne, tak ať se ze mě stane taštička paní Lovettové.“

„Tiše!“ sykl Sweeney Todd. „Někdo jde... Á, starý pan Grant z Templu. Jak se daří, pane Grante? Vypadáte výborně. Vždycky mě potěší, když vidím člověka vašeho věku, jak jen září. Posadte se, prosím. Tak... Přejete si oholit, že ano?“

„Ano, oholit... Copak je nového?“

„Nic pozoruhodného. Všude vládne naprostý klid... až na ten vítr, že? Taky by se mohl utišit. Včera prý dokonce sebral klobouk samotnému králi! Ten si ho pak musel půjčit od lorda Northa. Ani obchody dnes moc nejdou. Kdo by za takového nečasu vycházel na ulici? Za poslední hodinu a půl tady nevkočila ani noha.“

„Kdepak, pane,“ opravil holiče učeň snaživě. „Zapomněl jste na toho zákazníka se psem.“

„Ach ano,“ kývl Todd. „Zdál se mi nějaký rozrušený...“

„Překvapilo mě, že jsem se s ním nesetkal na ulici, když odcházel. Asi jsme se minuli. A nechal tady psa. To je divné.“

„Ano, velice divné,“ přisvědčil pomalu Todd. „Omluvíte mě teď na chvíli, pane Grante? Tobiasi, můj chlapče, potřeboval bych, abys mi teď s něčím pomohl ve vedlejší místnosti.“

Hoch přikývl, a aniž tušil cokoli zlého, kráčel za holičem do přilehlého pokoje. Sotva za nimi zacvakly dveře, Todd se otočil a vrhl se na ubohého učně jako rozzuřený tygr. Oběma rukama sevřel útlé hrdlo a hlavou mu bušil do zdi. (Pan Grant si jistě myslel, že vedle se činí nějaký pracovitý řemeslník.) Potom nešťastným učněm mrštil do rohu místnosti, kopl do něj a beze slova se vrátil k zákazníkovi. Dveře pro jistotu zavřel na zástrčku, aby chlapec mohl v klidu rozjímat nad uštědřenou lekcí.

„Nezlobte se, že jsem vás nechal čekat. Musel jsem tomu novému hochovi něco vysvětlit,“ omlouval se holič zákazníkovi. „Teď se pilně učí. Mládí nesmí zahálet...“

„Svatá pravda,“ povzdechl si pan Grant. „Vím dobře, jak to dopadá, když děti rostou jako dříví v lese. Sám žádné nemám, ale dohlížel jsem na synovce – milého chlapce, byť trochu ztřeštěného. Chtěl jsem, aby studoval práva, ovšem mé přání nebylo vyslyšeno. Před dvěma lety mne opustil. Musím přiznat, že Mark nebyl zcela zkažený a že...“

„Mark? Řekl jste Mark?“

„Ano, tak se jmenoval. Mark Ingestrie. Bůh ví, kde je mu teď konec.“

Sweeney Todd hlasitě vydechl a dál mydlil panu Grantovi tváře.

2

Dcera pana Oakleyho

„Johanno, Johanno, dítě moje, víš, kolik je hodin? Kdy budeš dnes vstávat, Johanno? Tvá matka odešla časně zrána na návštěvu k pastoru Lupinovi a já jsem dosud neměl v ústech jediné sousto. Vstávej, Johanno, musím se zastavit za panem Juddem v Cripplegatu. Slyšíš mě, dceruško?“

Takto mluvil následujícího dne pan Oakley přede dveřmi vedoucími do pokoje jeho dcery Johanny.

„Už běžím, tatínku. Už běžím,“ odpověděl mu sladký hlásek.

„Času dost, dceruško. Klidně chvíli posečkám.“

Starý otec pomalu sestoupil po schodech a v pokoji v přízemí si sedl. Jeho milované dítě bylo vmžiku u něho.

Johanna byla spanilé stvoření, vyznačující se opravdu nevšední krásou. Minul jí již osmnáctý rok, vypadala však mladší. Z jejího obličeje vyzařoval důvtip a sladký, takřka dětský půvab, odolávající běhu času. Měla lesklé tmavě hnědé vlasy a – což bychom v této kombinaci nečekali – hluboké modré oči a na její rozkošnou tvář bylo možné hledět celý dlouhý letní den. Pozorovatel se od ní nedokázal odtrhnout, stejně jako se nemůžeme rozloučit s poutavou knihou. Chovala se mile, bez známky přísnosti či panovačnosti.

V jejím hlase byl cítit teskný záchvěv, jenž mu dodával na melodičnosti, zároveň však prozrazoval smutek ukryvaný hluboko v srdci. Snad to byla vzpomínka na dřívější radosti, snad

marná naděje. Její křehkou duši halil oblak sklíčenosti, kterým však prosvítalo slunce.

„Nezlobte se na mě, tatínku,“ zvolala a vrhla se otci kolem krku.

„Nic se neděje, dceruško,“ odpověděl. „Tvá matka tolik spěchala k pastoru Lupinovi, že na mě zapomněla se snídání... A také chci propustit Sama.“

„Co udělal?“ podivila se dívka.

„Právě že vůbec nic. V tom je ta potíž. Sám jsem musel vytahovat rolety. A navíc měl tu odvahu prohlásit, že dnes nebude zametat, protože jeho tetu bolí zuby.“

„To je ale drzá výmluva!“ pohoršila se Johanna a dala se do přípravy snídane.

„Co nevidět u mě skončí,“ pokračoval otec. „Tvoje matka se na mě bude zlobit, protože jeho teta také chodí k pastoru Lupinovi. Dnes máme dvacátého srpna a...“

„Ano, dvacátého srpna,“ vykřikla Johanna a propukla v usedavý pláč. „Dvacátého srpna,“ opakovala v slzách. „Prosila jsem Boha, aby mi dal sílu. Proto jsem vstala tak pozdě,“ vyprávěla přerývaně. „Věděla jsem, že matka odešla a že vám mám přichystat snídání. Avšak nemohla jsem, protože dnes je ten hrozný den, dvacátý srpen.“ Umlkla, zabořila hezký obličej do dlaní a plakala jako dítě.

Otec, ruce na kolenou, ohromeně hleděl do tváře své krásné dcery – tedy do tváře skryté dlaněmi.

„Bože, Johanno,“ pronesl zvolna, jako vytržený ze sna. „Co se ti stalo, moje dítě? Pověz mi to, jinak žalem zemřu.“

„Chtěla jsem o tom mlčet, tatínku,“ vzlykala dcera. „Pochopila jsem však, že sama tak obrovské břímě neunesu. Ráda se vám svěřím, protože vím, jak hluboce mne milujete.“

„Máš pravdu, dítě,“ odpověděl stařec. „Miluji tě nade vše. Bez tebe by pro mne svět ztratil cenu. Před dvaceti lety jsem stejně miloval tvou matku. V poslední době však neustále vysedává u pastora Lupina a skoro ji nevidím. A to, co vidím,

se mi pranic nezamlouvá. Pověz mi, drahoušku, co tě trápí, a já to hned dám do pořádku.“

„Jste hodný, tatínku,“ odpověděla Johanna, „že byste z lásky ke mně udělal všecičko na světě, ale mrtvé k životu probudit nedokážete. Nespatřím-li dnes svého milého, budu vědět, že místo aby mi našel nový domov, našel svůj hrob.“ Zalomila rukama a znovu se rozplakala. Byla tak nešťastná, že otec nevěděl, co si má počít.

„Ach dítě!“ vyrazil ze sebe nakonec. „Kdo je to? Snad ne...“

„Zadržte, tatínku,“ zaúpělo děvče. „Vím, čím jméno se vám dere ze rtů. Něco mi našeptává, že onen člověk již není mezi námi, nemluvte tedy o něm, prosím vás, ve zlém.“

„Je to Mark Ingestrie,“ uhodl otec.

„Ano. Měl tisíc chyb, ale miloval mě. Upřímně a opravdově.“

„Má drahá,“ vydechl starý Oakley. „Nechci tě soužit zbytečnými otázkami... Pověz mi ale, co tě přivádí k myšlence, že zrovna dnes...“

„Dnes uplynuly přesně dva roky od doby, kdy jsme se setkali naposledy. Bylo to v zahradách Templu. Mark přišel rozčilený. Měl právě bouřlivý rozhovor se svým strýčkem, panem Grantem. Jistě uznáte, tatínku, že vina nebyla na Markově straně, protože...“

„Dívky zřídka připustí, že vina je na straně jejich milých,“ vpadl Oakley dceři do řeči. „Nezapomínej však, že vždycky existují dvě stanoviska.“

„Ano, ale proč ho pan Grant nutil do studií, která Mark nenáviděl?“

„Ale ještě je tu jiná věc. Kdyby tě skutečně miloval, chtěl se s tebou oženit a zajistit tě...“

„Ale co mu zbývalo? Ty spory se strýčkem nebraly konce. Mladá nepoddajná duše se nedá lehce zkrotit... Kdyby snad pan Grant projevil alespoň náznak vlídnosti...“

„To jsou jen plané výmluvy,“ usoudil otec. „Ale pokračuj! Co se přihodilo?“

„Tehdy před dvěma lety, když jsme se viděli naposledy, mi Mark pověděl, že se se strýčkem nesmiřitelně pohádali a že odjede. Tvrdil, že se vydá do Indie. Doufal, že tam vydělá dost peněz na to, aby si v Londýně zařídil živnost, která by ho uspokojovala více než kariéra právníka.“

„A dál?“

„Potom mi vyjevil, že mě miluje.“

„Tys mu věřila?“

„Jistě. Také byste mu věřil, tatínku, kdybyste ho slyšel. Z jeho hlasu číselá upřímnost, kterou by nebyl s to napodobit sebelepší herec. Jsou vzácné chvíle, kdy poznáme, že k nám promlouvá nejčistší pravda. Jeho slova mě zasáhla přímo do srdce.“

„Tedy mladík bez dostatku síly a trpělivosti na to, aby si vybudoval existenci doma, se rozhodne hledat štěstí v cizině. Opravdu je tam lenost tolik žádaná?“

„Soudíte ho přísně, tatínku, ač ho vůbec neznáte.“

„Já a přísný soudce? Připouštím, že snad o něm víš víc než já – setkali jsme se jen několikrát. Ale mluv. Pověz mi všechno.“

„Dohodli jsme se, tatínku, že přesně za dva roky si pro mě přijde nebo mi alespoň pošle zprávu. Pokud by se tak nestalo, značilo by to, že ho už není mezi živými.“

„Vždyť den ještě neskončil.“

„Jistě. A tím živím svou chabou naději. Věříte, tatínku, že se nám ve snech může vyjevit budoucnost?“

„Nevím, dítě. Já takovým věcem velkou váhu nepřikládám, ale o snech, které se vyplnily, jsem už slyšel.“

„Vidíte, tatínku... A já jsem zrovna dnes jeden děsivý sen měla. Seděla jsem na mořském břehu a dívala se do dáli. Všude kolem byla voda. Náhle se zvedl prudký vítr a moře se rozbouřilo. Pak jsem spatřila loď, jak se bezmocně potácí ve zpěněných vlnách. Ztrácela jsem ji z očí, jen občas se mi podařilo zahléd-

nout stěžeň. A bouře sílila. Najednou se ozvala rána a následoval jakýsi záblesk. To se posádka snažila přivolat pomoc. Srdce mi od prvního okamžiku říkalo, že na té lodi se plaví Mark Ingestrie. Věděla jsem, že tam je, ale nemohla jsem mu přispěchat na pomoc, jen jsem vyděšeně přihlížela jeho zkáze. Stěžeň se ještě na okamžik vzepjal proti černé obloze a potom jsem zaslechla divoký nářek vycházející z hlubin moře. Bylo to úpění tonoucích. Takovou hrůzu nelze vymazat z duše.“

„Tohle všechno jsi viděla ve snu?“

„Ano, tatínku.“

„A cítila jsi naprostou bezmoc?“

„Ano, byla jsem dočista bezmocná.“

„To muselo být strašné.“

„Lidé hrozivě bědovali a ze všech sil se drželi potápějící se lodi. Byla to jejich poslední naděje na záchranu, jediné možné útočiště ve vzedmutých vlnách. Křičela jsem, prosila Boha, aby se smíloval nad těmi statečnými nešťastníky, a vtom jsem v dálce unavenýma očima zahlédla nepatrnou tečku. Věděla jsem, že je to Mark Ingestrie. Volal mé jméno. Natahovala jsem k němu ruce, ale mé naděje brzy pohasly. Odvážně se pral s vlnami, až ho moře pohltilo.“

„Ty jsi ho ale neviděla. Jenom si myslíš, žes ho viděla.“

„Ten výjev byl tak živý, že na něj do smrti nezapomenu.“

„Nu, byl to koneckonců jen sen. Nerad bych ti působil bolest, ale uvaž, kolik protivenství se mohlo tvému milému postavit do cesty. Jak víš, že chtěl dodržet slovo, které ti dal? Nic mi neleží na srdci víc než tvé štěstí, dceruško. Kdyby byl Mark Ingestrie poctivý a pracovitý mladík, neprotestoval bych... Věř mi však, že člověk, který dokáže jen rozhazovat peníze svých příbuzných, se pro manželství nehodí. Ale matce ani muk. Bude to naše tajemství, mohu-li tohoto slova použít. Kdybys mi prozradila, na jaké lodi opustil Mark Ingestrie Anglii, pokusil bych se o něm něco zjistit.“

„Svěřila jsem vám vše, co vím, tatínku. Rozloučili jsme se a víckrát se nesetkali.“

„Osuš si oči, dceruško. Cestou k panu Juddovi o té věci popřemýšlím. Jistě nebude tak zle. Mark Ingestrie je pohledný a nadaný mladík. Jestliže svého talentu řádně využije, poradí si v každé situaci. Ovšem pokud si usmyslel bloumat bezcílně světem, ztratíš ho stejně. Bude to, jako by zemřel – ale tyto úvahy jsou předčasné. Takoví jako on se vždycky vrátí.“

Tón starcovy řeči poskytl dívce větší útěchu než jeho slova. Nelitovala, že se mu se svou bolestí svěřila. Nyní bude alespoň moci svobodně mluvit o citu, který ji k odvážnému mladíkovi pojí. Když otec odešel, byla již téměř klidná a na zlý sen zapomněla. Zničehonic se v pokoji objevil otcův pomocník Sam a dívku vyrušil. „Všecko jsem slyšel, slečno,“ prohlásil. „Co kdybych zaběhl do doků? Kdybych tam náhodou narazil na pana Marka, hned bych si to s ním vyřídil.“

„Jak to myslíš?“

„Celá ta věc se mi pranic nelíbí. Je to tři neděle, co jsem vám vyjevil svoje city. Slíbil jsem, že až teta zavře oči, otevřu si krámek a budu prodávat mýdlo a svíčky a vezmu si vás za manželku.“

Neradostné úvahy znemožnily dívce, aby se chovala jako jindy, a tak jen vstala a odešla z místnosti. A co by udělala jindy? Vysmála by se troufalému mladíkovi do očí.

„Hrom do toho,“ zaklel zhrzený nápadník, když osaměl. „Celou dobu jsem tušil, že někoho má. A teď to vím. Hlavu bych si utrhl za to, že jsem sem kdy vkročil. Doufám, že Mark Ingestrie leží někde na dně moře. Nejraději bych teď někomu ubalil pořádných pár políčků – bum, tu máš!“

Vztekle se rozmáchl a smetl ze stolu několik pouzder s brýlemi.

„Tak – hotovo,“ ulevil si. „A starému Oakleymu nakukám, že to není moje práce. Ten ňouma uvěří všemu. Jak jsem se ráno vymluvil na tetu! To se povedlo! Ale tomu frajerovi dám co proto. Ať vidí, co dokáže láska. Jestli ještě žije, bude brzy po něm! To bych se nesměl jmenovat Sam Bolt!“

Pes a klobouk

Sotva se první paprsky rozbřesku dotkly stěžňů, lanoví a plachet u přístavního města Sheerness, námořníci procitli a vystřídali své druhy, kteří celou noc bděli. Z válečné lodi, jež vedla konvoj obchodních plavidel, se ozvala salva ohlašující úsvit nového dne. V odpověď hřměly podél pobřeží další výstřely. Jakmile odezněly, propukl na palubě válečného plavidla čilý ruch. Jen co posádka napjala všechny plachty, loď, připomínajíc okřídleného živého tvora, se ladně vznesla.

Na palubách postávali obchodníci a pohledem provázeli válečnou loď vyplouvající za dalším posláním – znovu měla chránit obchodní zájmy Anglie. Byl na ni nádherný pohled lahodící oku každého pravého Angličana. Ano, lahodící oku pravého Angličana, neboť žádný jiný národ nedosáhl takové námořní nadvlády, aniž kdy utrpěl významnější porážku. A tak tomu bude vždy. Když loď mýjela plavidlo, jehož posádku doslova vyrvala ze spárů nepřítele, z obou lodí se ozvaly burácivé projevy veselí (budící smrtelnou hrůzu v srdcích protivníků) a nesly se daleko od břehů. Byla totiž válka.

Tou dobou byli na nohou už dočista všichni. Na zádi jedné z lodí, vracející se z vod Indického oceánu, se opírali o zábradlí dva muži – kapitán a pasažér. Byli zabráni do poutavé debaty, když si kapitán zaclonil dlaní oči, přehlédl řeku a prone-sl: „Jakmile bude poručík Thornhill na palubě, dám rozkaz k vyplutí. Mluvím o něm jako o poručíkovi, ačkoli na to nemám

právo. Působil ve službách krále, byl však degradován, protože vyzval na souboj svého nadřízeného.“

„Anglie přišla o skvělého důstojníka,“ podotkl kapitánův společník.

„Ano. Existují však jistá pravidla a těm je podřízeno vše... Co ho jen mohlo zdržet? Na cestu se vydal včera odpoledne. Tvrdil, že ke břehu přirazí u Templu, protože potřebuje navštívit někoho v okolí.“

„Za pár minut je tady!“ vykřikl pasažér. „Nebuďte tolik netrpělivý.“

„Z čeho tak soudíte?“

„Vidím jeho psa..., plave přímo k naší lodi.“

„Ano, ale Thornhillův člun ani žádný jiný nikde. Jak si to vyložit? Přepadlo mě neblahé tušení... To zvíře je celé schvácené... a v tlamě drží nějaký klobouk.“

Pes mezitím doplaval k lodi, ale bez vydatné pomoci posádky by se z vody nedostal. Když se octl na palubě, klesl vyčerpáním; klobouk však nepustil.

Námořníci se po sobě tázavě podívali, tváře zakaboněné obavou – Thornhilla potkalo cosi zlého.

„Jak si to vysvětlit?“ kroutil hlavou kapitán. „Thornhillův pes s kloboukem svého pána. Dejte tomu zvířeti vodu a kus masa. Únavou nemůže ani stát.“

Pes se jídla sotva dotkl, znovu stiskl klobouk mezi zuby, vzepřel se na chabých tlapkách a žalostně zavyl. Pak upustil klobouk, popošel ke kapitánovi a zatahal ho za lem pláště.

„Rozumíte mu, vidíte?“ otočil se kapitán ke svému společníkovi. „Naznačuje mi, že s Thornhillem je zle, a vyzývá mě, abych něco podnikl.“

„Ano, chce, abyste šel s ním. V tom případě vás ovšem doprovodím. Nemůžeme přece panu Thornhillovi odepřít pomoc, zvláště když uvážíme, jakou službu nám prokázal. Podívejte se, jak je to zvíře vyděšené.“

Kapitán bez meškání přikázal, aby spustili člun se čtyřmi statnými veslaři. Naskočil do něj se svým společníkem, plukov-

níkem Jefferym z indické armády, a psem pana Thornhilla (ten rázem ožil) a vydali se po řece k Templu. Jakmile se dal člun do pohybu, věrné zvíře se uklidnilo a ulehlo k tolik potřebnému odpočinku. Kapitán s plukovníkem celou záležitost znovu probrali a usoudili, že Thornhill se zřejmě snažil napravit nějakou křivdu a vzhledem k prudkosti své povahy se dostal do křížku s civilními úřady.

„Ano, tato teorie se jeví jako nejvýše pravděpodobná. Hector, nešťasten z odloučení od svého pána, nás vyhledal, což bylo od něj prozřetelné, a teď nás jistě dovede ke dveřím nějaké strážnice, kde najdeme Thornhilla živého a zdravého.“

Provoz na Temži byl mírný a posádka brzy dorazila k cíli. Hector, jenž až dosud jako by tvrdě spal, se svižně vztyčil a s kloboukem v tlamě vyrazil na břeh. Kapitán s plukovníkem spěchali za ním. Pes běžel touž cestou, kterou uskutečnil předchozího dne se svým pánem, a zanedlouho stanul na Fleet Street. Oba muži se zarazili, nechápavě pohlédli na holičství Sweeneyho Todda a rozhodovali se, co dál. Znenadání se prudce rozevřely dveře, v nich se objevil holič se železnou tyčí v ruce a pokusil se psa udeřit. Zvíře však hbitě uskočilo a dveře se zavřely. Dlužno dodat, že Sweeney Todd svého neuváženého činu brzy litoval.

„Tohle je nějaké podezřelé. Měli bychom se podívat dovnitř,“ usoudil kapitán. „Zdá se, že mezi těmi dvěma panuje nepřekonatelná nevraživost.“

Dveře ale nepovolily, byť se do nich oba zapřeli plnou silou. „Neotevřu vám,“ odpověděl Todd na opakované bušení, „dokud tu bestii neodvedete. Má vzteklinu nebo mě prostě nenávidí.“

„Ručím vám za to, že vám ten pes neublíží,“ slíbil kapitán. „Otevřte, prosím, chceme dovnitř.“

„Dobrá,“ svolil holič, „ale ujišťuju vás, že v sebeobraně bych to zvíře mohl i zabít. Takže pokud na něm nějak lpíte, pevně si ho držte.“

Kapitán upokojil psa, jak jen to šlo, a ovázal mu kolem krku hedvábný šátek, aby zvíře mohl pevně uchopit.